

تمرکز مؤسسه مطالعات امنیت ملی اسرائیل بر ایران

احسان اعجازی (دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل)

۱۰ آبان ۱۳۹۶

شماره مسلسل: ۳۳۰۰۴۰۵

شماره شاپا: ۵۳۸۵-۲۴۲۳

دست به پژوهش بزنند و یا بالعکس، نخبگان دانشگاهی که در اتاق‌های فکر فعالیت می‌کنند از سوی نهادهای دولتی دعوت به همکاری شوند و یا در انتخابات پارلمانی به کرسی نمایندگی دست پیدا کنند و یا در دیگر سازمان‌های دولتی مشغول به فعالیت شوند. در نهایت، چنین تعاملی بین نهادهای تصمیم‌گیر و نهادهای آکادمیک می‌تواند فرآیند تصمیم‌گیری را تقویت و بهینه کند.

مؤسسه مطالعات امنیت ملی اسرائیل و ایران

یکی از واحدهای سیاسی در منطقه خاورمیانه که از ابتدای تشکیل خود به تأسیس اتاق‌های فکر اقدام نموده است رژیم اسرائیل است. رژیم اسرائیل با تشکیل اتاق‌های فکر در حوزه‌های مختلف سعی نموده است تا به تصمیم‌گیران سیاست خارجی خود کمک فکری کند. از آنجایی که مسئله امنیت در رأس سیاست خارجی رژیم اسرائیل قرار دارد، اتاق‌های فکر رژیم اسرائیل نیز بر مسئله امنیت تأکید بسیاری می‌ورزند. علاوه بر این، از زمان پیروزی انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک مسئله امنیتی برای اسرائیل به شمار رفته است و در نتیجه مؤسسات تحقیقاتی رژیم اسرائیل بر سیاست داخلی و خارجی ایران تمرکز بسیاری نموده‌اند. یکی از مؤسسات پژوهشی که در این زمینه پژوهش‌های بسیاری انجام داده است، مؤسسه مطالعات امنیت ملی اسرائیل است که در سال‌های اخیر گزارش‌های راهبردی بسیاری درباره مسائل داخلی ایران منتشر کرده است.

اتاق‌های فکر به‌عنوان یک حلقه رابط بین نهادهای تصمیم‌گیر دولتی و مراکز دانشگاهی نقشی غیرقابل‌انکار در عرصه سیاست‌گذاری کشورهای مختلف ایفا می‌کنند. از همین رو رژیم اسرائیل، از همان روزهای آغازین خود، تأسیس اتاق‌های فکر را در دستور کار خود قرار داد. یکی از مهم‌ترین اتاق‌های فکر رژیم اسرائیل "مؤسسه مطالعات امنیت ملی" اسرائیل است که در چند سال اخیر توجه ویژه‌ای به سیاست‌های داخلی و خارجی جمهوری اسلامی ایران کرده است. از همین رو، در این نوشتار نگاهی گذرا به فعالیت‌های پژوهشی این مؤسسه تحقیقاتی در چند ماه گذشته در قبال ایران خواهیم کرد. **این مقاله صرفاً برای اطلاع خوانندگان از دیدگاه مؤسسات اسرائیلی منتشر می‌شود و محتوای تولیدات مؤسسه مذکور به‌هیچ‌وجه مورد تأیید نیست.**

مقدمه

اتاق‌های فکر از زمان شکل‌گیری در دهه اول قرن بیستم بر سیاست‌گذاری داخلی و خارجی کشورهای مختلف تأثیر بسزایی گذاشته‌اند. در واقع اتاق‌های فکر محفلی برای برقراری ارتباط بین نخبگان سیاسی و نخبگان دانشگاهی است به‌طوری‌که در این مؤسسات تحقیقاتی سیاستمداران و اساتید و صاحب‌نظران دانشگاهی به تبادل فکر و تعامل می‌پردازند و محصول چنین همکاری بین این دو گروه بر تصمیم‌سازی کمک شایانی می‌کند. اتاق‌های فکر یک کارویژه فهم دارند که از آن به‌عنوان "در گردان" یا "تغییرات سریع پرسنلی" یاد می‌شود. منظور از عبارت "در گردان" این است که نخبگان به‌طور معمول بین نهادهای تصمیم‌گیری (ریاست جمهوری، نخست‌وزیری، پارلمان و.....) و اتاق‌های فکر در حال رفت‌وآمد هستند، بدین معنا که نخبگان سیاسی پس از ترک خدمت می‌توانند در اتاق‌های فکر

تأکید بر اختلاف‌نظر بین ریاست‌جمهوری و سپاه

در همین راستا مؤسسه مطالعات امنیت ملی رژیم اسرائیل در یکی از تازه‌ترین گزارش‌های خود به اختلاف‌نظر بین ریاست جمهوری و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی می‌پردازد. این گزارش ادعا می‌کند که حسن روحانی رئیس‌جمهور ایران به دنبال کاهش نفوذ سپاه پاسداران در سیاست و اقتصاد ایران است. در این گزارش حتی به شعار عده‌ای انگشت‌شمار در روز قدس علیه رئیس‌جمهور اشاره می‌کند و این واقعه تلخ را به‌عنوان یک نشانه اختلاف در میان مسئولان جمهوری اسلامی یاد می‌کند. نویسندگان این گزارش "رز زیمت"، "سیما شاین"، "آنا کاتران" هستند (۱).

نویسندگان گزارش

منابع

۱. <http://www.inss.org.il/publication/iran-mounting-tension-president-rouhani-revolutionary-guards/>
۲. <http://www.inss.org.il/person/zimmtraz/>
۳. <http://www.inss.org.il/person/shinesima/>
۴. <http://www.inss.org.il/publication/conservative-predicament-iran/>

"رژیمت" مدرک دکترای خود را در رشته تاریخ خاورمیانه از دانشگاه تل آویو دریافت کرده است. تز دکترای وی درباره سیاست دولت وقت ایران در برابر ناصریسم و رادیکالیسم عربی بین سال‌های ۱۹۵۴ تا ۱۹۶۷ است. وی در حال حاضر درباره سیاست روابط خارجی، جامعه و رسانه‌های اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران پژوهش می‌کند. وی پژوهشگر "مرکز اتحاد برای مطالعات ایران" در دانشگاه تل آویو بوده است. همچنین دکتر رژیمت در "میز تحلیل شبکه خاورمیانه دوران هالپرن (مناد)" در "مرکز موشه دایان" و "گردهمایی تفکر منطقه ای" مشغول پژوهش بوده است. وی ویراستار که توسط "مرکز اطلاعات تروریسم و میرامیت" منتشر می‌شود (۲).

"سیما شاین" نیز پژوهشگر ارشد موسسه مطالعات امنیت ملی به عنوان مدیر کل در وزارت امور استراتژیک رژیم اسرائیل خدمت کرده است و در این وزارتخانه مسئول پرونده ایران بین سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۰۹ بوده است. وی در سال‌های اخیر راجع به موضوعات مرتبط با ایران با کشورهای دیگر در تماس دیپلماتیک بوده است. وی همچنین سابقه فعالیت اطلاعاتی نیز دارد. وی بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ در موساد و شاخه اطلاعاتی "آی.دی.اف" نیز خدمت کرده است (۳).

البته این سه پژوهشگر موسسه مطالعات امنیت ملی درباره ایران به صورت مرتب و موردی گزارش‌هایی را برای مرکز تحقیقاتی تهیه می‌کنند. به طور مثال این نویسندگان در یکی دیگر از گزارش‌های خود به پیروزی حسن روحانی در انتخابات ریاست جمهوری در اردیبهشت ۱۳۹۶ اشاره می‌کنند و آن را به عنوان یک پیام به رهبر جمهوری اسلامی ارزیابی می‌کنند (۴).

نتیجه‌گیری

چنین فعالیت‌های پژوهشی که از سوی مؤسسات تحقیقاتی رژیم اسرائیل درباره ایران انجام می‌شود نشان می‌دهد که رژیم اسرائیل به طور منظم تحولات سیاسی و داخلی ایران را رصد می‌کند تا از این طریق بتواند سیاست خارجی خود نسبت به جمهوری اسلامی ایران را به روز کند. در نتیجه ضروری است که گروه‌های سیاسی داخلی باید پیش از گذشته در فضایی به دور از تنش و تشنج اختلافات میان خود را حل و فصل کنند تا دشمنان منطقه ای ایران از جمله رژیم اسرائیل نتوانند یکی از اجزای سیاست خارجی خود را تمرکز بر سیاست داخلی ایران قرار دهند.

استفاده از مطالب با ذکر منبع آزاد است.

متون سیاستی منتشرشده در شمس، بیانگر دیدگاه نویسندگان بوده و لزوماً نظر این شبکه نیست.